

Denarni trg – varčevanje prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 7/2003

str. 8

Prihranki prebivalstva v bankah	Nominalni zneski, v mrd SIT		Realne stopnje rasti, v %	
	31. XII 2002	30. VI 2003	30. VI 03/31. V 03	30. VI 03/30. VI 02
Celotni prihranki, skupaj	1.978.3	2.070.7	0.9	7.2
Tolarski prihranki, skupaj	1.159.7	1.254.0	2.3	10.8
Vpogledne vloge	246.3	333.5	16.3	36.1
Kratkoročne vloge	707.1	709.8	-2.5	1.8
Dolgoročne vloge	205.9	210.5	-0.1	11.2
Devizni prihranki, skupaj	818.6	816.7	-0.9	2.9
Kratkoročne in vpogledne vloge	721.8	730.7	-0.8	5.3
Dolgoročne vloge	96.8	86.0	-2.1	-13.4

Vir podatkov: Bilten BS, preračuni UMAR.

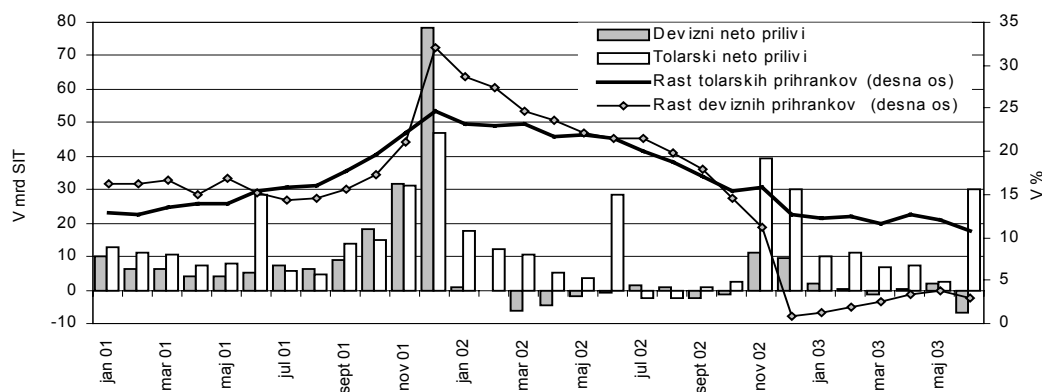
Zaradi sezonskih dejavnikov (izplačila regresov) se je realni **obseg varčevanja prebivalstva v bankah v juniju** glede na maj realno povečal za 0.9% (mesečno povprečje v prvi polovici leta je 0.4%), kar je najnižja junijska rast po letu 1999, ko je zaradi večjega trošenja prebivalstva povezanega z uvedbo DDV-ja realno poraslo le za 0.7%. V prvi polovici leta se je tako realno povečalo za 2.3%, kar je le še za 0.1 odstotne točke več kot v istem obdobju lani. **Neto tokovi** tolaških in deviznih vlog so v prvem polletju letos znašali 64.2 mrd SIT in so bili realno za 6.2% nižji kot v istem obdobju lani. Neto prilivi v **vzajemne sklade** so se v juniju skoraj povsem umirili in znašali le 0.1 mrd SIT, kar je najmanj po septembru 2001, v prvi polovici letošnjega leta pa so bili na ravni 8.3 mrd SIT oziroma realno za 35.3% nižji kot v istem obdobju lani. Neto prilive so beležili predvsem tisti vzajemni skladi, ki imajo svoje naložbe pretežno v obveznicah, delniški vzajemni skladi pa so beležili neto odlive sredstev. Vzajemni skladi so v letošnjem letu v povprečju beležili 2.5-odstotno izgubo, kar je glavni razlog za manjšo privlačnost tovrstnih naložb. Njihova tehtana povprečna medletna donosnost (glede na velikost sklada) je bila 14.3-odstotna, kar je na enaki ravni kot mesec poprej. Obseg sredstev v vzajemnih skladih je konec maja znašal 62.1 mrd SIT, kar je za 0.2 mrd SIT manj kot v preteklem mesecu.

Obseg tolaškega varčevanja prebivalstva v bankah se je v prvi polovici leta realno povečal za 4.2% (v istem obdobju lani za 5.9%), kar predstavlja najnižjo polletno rast v preteklih 10-ih letih. Po podatkih Banke Slovenije je opaziti predvsem visoko rast vpoglednih vlog, ki so v prvi polovici leta realno porasle kar za 30.5%, kar je delno povezano tudi z uvajanjem transakcijskih računov, ko so nekateri komitenti hranilne knjižice zamenjali za transakcijske račune. Opaziti je tudi zmanjševanje dolgoročnega varčevanja, ki je kljub rednim mesečnim vplačilom v Nacionalno stanovanjsko varčevalno shemo v tem obdobju beležil 1.5-odstotni realni upad, kar je predvsem posledica hitrega zniževanja pasivnih obrestnih mer. **Neto prilivi tolaških vlog** so v prvem polletju znašali 68.1 mrd SIT in so bili realno za 17.2% nižji kot leto poprej.

Po nizkih prilivih **deviznega varčevanja** prebivalstva v začetku leta so bili v juniju zabeleženi neto odlivi deviznih vlog v višini 7 mrd SIT, kar je znižalo medletno realno stopnjo rasti tovrstnih prihrankov za 0.9 odstotne točke, na 2.9%. Glavni razlog za omenjeno gibanje je v nizki obrestni meri (še nižja od tolaške) za devizne depozite in počasnejša deprecijacija deviznega tečaja.

Zniževanje **pasivnih obrestnih mer** se je nadaljevalo tudi v **juliju**, ko so se v povprečju znižale za 0.2 odstotne točke. Za 0.1 odstotne točke so se znižale obrestne mere za vezane vloge do 30 dni, na 3.8%, za 0.2 odstotne točke so se znižale za vloge vezane od 31 do 90 dni, na 5.8%, in za vloge vezane od 91 do 180 dni, na 5.9%, za 0.3 odstotne točke pa so se znižale za vloge vezane od 181 dni do enega leta, na 6.1%. Nominalne obrestne mere za vloge vezane nad enim letom so se zaradi nižje vrednosti TOM-a (6.1%) znižale za 0.4 odstotne točke, na 7.8%, obrestna mera nad TOM pa se je znižala za 0.1 odstotne točke, na 1.7%. **Povprečna medbančna obrestna mera** se je v juniju zaradi boljše likvidnosti bančnega sistema znižala za 0.3 odstotne točke, na 5.8%. Podobno gibanje so beležili tudi SMOM-i za ročnosti krajše od enega meseca, za daljše ročnosti pa so se v povprečju znižali kar za 0.7 odstotne točke. Po dobrem letu in pol obstoja pa je sredi julija SMOM nadomestila nova obrestna mera SITIBOR, ki odraža dejanske obrestne mere, po katerih se sklepajo posli med bankami. Zaradi plitkosti medbančnega trga in predvidenega vstopa v EMU pa je tudi njegova uveljavitev kot referenčne obrestne mere precej vprašljiva.

Graf: Neto prilivi tolaških in deviznih vlog in medletne realne stopnje rasti prihrankov

Vir podatkov: BS, preračuni UMAR.